

Verslag over de rechtsstaat 2026 versterkt de welvaart, veiligheid en democratische veerkracht van Europa

Brussels, 17 juli 2026

Vandaag heeft de Europese Commissie haar [zevende jaarverslag over de rechtsstaat](#) gepubliceerd, met daarin een beoordeling van de situatie op het gebied van de rechtsstaat in alle EU-lidstaten en vier kandidaat-lidstaten nl. Albanië, Montenegro, Noord-Macedonië en Servië.

De rechtsstaat ligt ten grondslag aan de welvaart, democratie en veiligheid van Europa. Onafhankelijke rechtsstelsels, doeltreffende kaders voor corruptiebestrijding, vrije en pluralistische media en sterke controles en waarborgen beschermen de rechten van de burgers en zorgen ervoor dat het vertrouwen in overheidsinstellingen en de democratie behouden blijft. Ze bieden rechtszekerheid, wat goed is voor investeringen, het concurrentievermogen en de economische groei.

Ursula **von der Leyen**, voorzitter van de Europese Commissie: *"De rechtsstaat schept vertrouwen. Vertrouwen onder de burgers. Vertrouwen onder bedrijven. De rechtsstaat is wat van Europa de beste en veiligste plek maakt om te wonen en te investeren. Uit het verslag van dit jaar blijkt dat in veel lidstaten verdere vooruitgang is geboekt. En dat is precies de reden waarom ons verslag over de rechtsstaat van belang is. Het is een referentiepunt geworden, en een aanknopingspunt voor nationale debatten en hervormingen in onze hele Unie."*

In de loop der tijd is het verslag een beproefd middel geworden om een dialoog aan te gaan met de lidstaten over belangrijke kwesties in verband met de rechtsstaat. De aanbevelingen uit het verslag zijn een stuwende kracht achter hervormingen in de lidstaten.

Het verslag van dit jaar bevestigt dat de lidstaten over het algemeen goed op weg zijn. In veel lidstaten is verdere vooruitgang geboekt en zijn er grote hervormingen op komst of doorgevoerd op alle gebieden die aan bod komen in het verslag. Hoewel het beeld niet voor alle lidstaten en beleidsterreinen hetzelfde is en er nog altijd uitdagingen bestaan, blijven het verslag en de aanbevelingen daarin hervormingen en veranderingen stimuleren door aanhoudende samenwerking met de lidstaten.

In het voorstel van de Commissie voor de volgende langetermijnbegroting van de EU zullen het verslag en de aanbeveling ook een belangrijke rol spelen: ze moeten ervoor helpen zorgen dat er sterke waarborgen zijn ter bescherming van de begroting van de Unie. Om precies te zijn heeft de Commissie voorgesteld dat de nieuwe plannen voor nationaal en regionaal partnerschap (NRPP's) van het meerjarig financieel kader de uitdagingen moeten aanpakken die in het verslag over de rechtsstaat zijn vastgesteld. De Commissie zal het verslag ook gebruiken als informatiebron bij haar beoordeling of de lidstaten het Handvest en de horizontale voorwaarden inzake de rechtsstaat naleven bij de uitvoering van de NRPP's.

De onderliggende principes van het verslag zijn een gelijke en eerlijke behandeling van de lidstaten, een duidelijke en consistente toepassing van de EU-normen en een op dialoog gebaseerd proces. Deze principes zullen ook een leidraad blijven voor de samenwerking tussen de Commissie en de lidstaten.

Belangrijkste bevindingen dit jaar:

Rechtsstelsels

Veel lidstaten hebben het afgelopen jaar vooruitgang geboekt op het gebied van justitiële hervormingen. Positieve maatregelen zijn bijvoorbeeld het vergroten van de onafhankelijkheid van de raden voor de rechtspraak, aanvullende waarborgen voor de benoeming van rechters en tuchtprocedures, en het versterken van de autonomie van openbare ministeries. De hervormingen

vorderen echter langzamer in sommige lidstaten en in bepaalde gevallen blijven er grote zorgen bestaan. In de meeste uitbreidingslanden werden justitiële hervormingen verder doorgezet, maar waren er nog steeds zorgen over ongepaste beïnvloeding die de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in de weg kan staan.

Kaders voor corruptiebestrijding

De [richtlijn betreffende de bestrijding van corruptie](#), die op 31 mei 2026 in werking is getreden, voorziet in een modern en geharmoniseerd kader om corruptie in de EU te voorkomen, op te sporen en te bestraffen. De Commissie ondersteunt de lidstaten bij de omzetting van deze richtlijn en de verdere verbetering van hun kaders voor corruptiebestrijding. Zoals blijkt uit het verslag over de rechtsstaat van dit jaar, hebben verschillende lidstaten nieuwe strategieën voor corruptiebestrijding ontwikkeld en hun institutionele capaciteit voor corruptiebestrijding uitgebreid. Tegelijkertijd zijn verdere maatregelen nodig om de preventieve kaders te versterken, zoals de kaders voor lobbyactiviteiten en belangenconflicten, en om ervoor te zorgen dat gevallen van corruptie doeltreffend worden opgespoord, worden vervolgd, en tot een veroordeling leiden. In de meeste uitbreidingslanden die in het verslag behandeld worden, zijn de wettelijke en institutionele kaders versterkt, maar moeten het onderzoek naar, de vervolging van en de berechting van corruptiezaken verder worden verbeterd.

Vrijheid en pluriformiteit van de media

In de lidstaten worden hervormingen doorgevoerd om de nationale wetgeving af te stemmen op de [Europese verordening mediavrijheid](#). Zo zijn er in verschillende lidstaten hervormingen om de onafhankelijke werking en financiering van publieke media te versterken en de billijkheid en transparantie van de toewijzing van overheidsreclame te verbeteren. Omdat de verordening mediavrijheid bindende wetgeving bevat over verschillende aspecten van mediavrijheid, staan er in het verslag over de rechtsstaat geen aanbevelingen meer over die aspecten. In plaats daarvan worden ze opgevolgd in het kader van de handhaving van de Europese verordening mediavrijheid door de Commissie. Daarnaast is er vanwege aanhoudende bedreigingen steeds meer aandacht voor de veiligheid en bescherming van journalisten. De Commissie zal blijven bijdragen aan een gunstiger klimaat en een verbeterde veiligheid voor journalisten en hoogwaardige nieuwsverslaggeving, onder meer door haar [aanbeveling over de veiligheid van journalisten](#) te actualiseren. Veel lidstaten nemen concrete maatregelen om strategische rechtszaken tegen publieke participatie (zogenoemde SLAPP's) aan te pakken. De Commissie blijft met hen samenwerken om de omzetting en uitvoering van de [anti-SLAPP-richtlijn](#) te ondersteunen. In de meeste uitbreidingslanden die in het verslag aan bod komen, zijn de publieke media stabiel geworden dankzij benoemingen in het bestuur en regelgevende instanties voor de media. Wel blijven er zorgen bestaan over de concentratie van de mediemarkt en de redactionele onafhankelijkheid van publieke omroepen.

Institutionele controles en waarborgen

Er zijn hervormingen doorgevoerd om de rechtszekerheid en de kwaliteit van de wetgeving te verbeteren. In sommige lidstaten blijven tekortkomingen bestaan in verband met een overmatig gebruik van noodwetgevingsprocedures en een gebrek aan betrokkenheid van belanghebbenden. In het verslag wordt vastgesteld dat veel lidstaten een faciliterend en ondersteunend kader voor het maatschappelijk middenveld blijven bieden en zich blijven inzetten om het werkklimaat verder te verbeteren. In een aantal lidstaten blijft het maatschappelijk middenveld echter problemen aankaarten, zoals belemmeringen voor de financiering en vreedzame vergadering. In de uitbreidingslanden die in het verslag worden behandeld, kunnen de instanties voor controles en waarborgen over het algemeen hun functies vervullen, maar zijn er nog enkele uitdagingen, bijvoorbeeld bij het waarborgen van een gunstig klimaat voor het maatschappelijk middenveld.

Internemarktdimensie

Bij elk van de vier pijlers van het verslag wordt de impact van de rechtsstaat op de werking van de interne markt en het operationele klimaat voor bedrijven besproken. Er wordt bijvoorbeeld ingegaan op de specialisatie van rechterlijke instanties en rechters bij de behandeling van ondernemingsrechtelijke zaken, maatregelen ter voorkoming van corruptie bij openbare aanbestedingen, de bescherming van investeringen en het stabiele regelgevingsklimaat dat bedrijven nodig hebben om in voorspelbare omstandigheden te werk te kunnen gaan.

Volgende stappen

De Commissie verzoekt het Europees Parlement en de Raad van de EU de algemene en landspecifieke debatten voort te zetten op basis van het verslag en de aanbevelingen. Ze moedigt ook de nationale parlementen, het maatschappelijk middenveld en andere belanghebbenden aan om de dialoog voort te zetten op nationaal en Europees niveau.

De Commissie vraagt de lidstaten de in het verslag vastgestelde uitdagingen aan te pakken en staat klaar als er ondersteuning nodig is bij de uitvoering van de aanbevelingen. De kwesties die in de uitbreidingslanden zijn vastgesteld, zullen door de Commissie worden opgevolgd, onder meer in haar volgende jaarverslagen over de uitbreiding. Zoals de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, in haar [politieke beleidslijnen 2024-2029](#) heeft aangekondigd, zullen andere toetredingslanden in het verslag over de rechtsstaat worden opgenomen als zij daar klaar voor zijn.

Achtergrond

Het jaarlijkse [verslag over de rechtsstaat](#) is het resultaat van nauw overleg met de nationale autoriteiten en belanghebbenden. Het verslag beschrijft de situatie in alle lidstaten en vier uitbreidingslanden op basis van dezelfde objectieve en transparante [methode](#) en behandelt voor elk land dezelfde thema's.

Het verslag van 2026 bestaat uit een [mededeling](#) over de situatie in de EU als geheel en [27 landenhoofdstukken](#) over de significante ontwikkelingen per lidstaat. In het verslag wordt de uitvoering van de aanbevelingen aan de lidstaten van vorig jaar beoordeeld. Op basis daarvan worden nieuwe specifieke [aanbevelingen](#) gedaan. Het verslag over de rechtsstaat bevat sinds 2024 ook [vier landenhoofdstukken](#) over de ontwikkelingen in Albanië, Montenegro, Noord-Macedonië en Servië. Dit zal hun hervormingen ondersteunen om, in de aanloop naar de toetreding, vooruitgang te boeken op het gebied van democratie en de rechtsstaat en om na de toetreding blijvend hoge normen te garanderen.

Het verslag over de rechtsstaat vormt de kern van de jaarlijkse [rechtsstaatcyclus](#). Deze jaarlijkse cyclus is van preventieve aard: hiermee moet de rechtsstaat worden bevorderd en moet worden voorkomen dat problemen ontstaan of erger worden. De cyclus staat los van de andere elementen van het [rechtsstaatinstrumentarium van de EU](#) en is een aanvulling op (maar geen vervanging van) de op het Verdrag gebaseerde mechanismen waarmee de EU kan reageren op kwesties in de lidstaten die verband houden met de rechtsstaat. Die instrumenten omvatten inbreukprocedures en de procedure ter bescherming van de fundamentele waarden van de Unie uit hoofde van artikel 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

Meer informatie

[Verslag over de rechtsstaat 2026](#)

[Verslag over de rechtsstaat 2026 – Situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie](#)

[Verslag over de rechtsstaat 2026 – Aanbevelingen](#)

[Verslag over de rechtsstaat 2026 – Hoofdstukken per land](#)

[Verslag over de rechtsstaat 2026 – Samenvattingen van de hoofdstukken per land en aanbevelingen](#)

[Verslag over de rechtsstaat 2026 – Landenspecifieke institutionele achtergrond](#)

[Verslag over de rechtsstaat 2026 – Methode](#)

[Verslag over de rechtsstaat 2026 – Vragen & antwoorden](#)

[De jaarlijkse rechtsstaatcyclus – Factsheet](#)

[Het rechtsstaatinstrumentarium van de EU – Factsheet](#)

[Flash Eurobarometer 584: Uitdagingen en prioriteiten van de EU](#)

IP/26/1613

Citaat/Citaten:

--

"De rechtsstaat schept vertrouwen. Vertrouwen onder de burgers. Vertrouwen onder bedrijven. De rechtsstaat is wat van Europa de beste en veiligste plek maakt om te wonen en te investeren. Uit het verslag van dit jaar blijkt dat in veel lidstaten verdere vooruitgang is geboekt. En dat is precies de reden waarom ons verslag over de rechtsstaat van belang is. Het is een referentiepunt geworden, en een aanknopingspunt voor nationale debatten en hervormingen in onze hele Unie."

Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie - 17/07/2026

"De rechtsstaat vormt de kern van de veerkracht van Europa, door burgers sterker te maken en ons concurrentievermogen te stimuleren. Ik ben blij dat het verslag tot concrete hervormingen blijft leiden. Dit is een blijk van onze nauwe contacten en samenwerking met de lidstaten."

Henna Virkkunen, uitvoerend vicevoorzitter voor Technologische Soevereiniteit, Veiligheid en Democratie - 17/07/2026

"Met de presentatie van de zevende editie van ons verslag over de rechtsstaat bevestigen we een fundamentele waarheid: de rechtsstaat vormt de basis van een eerlijk, democratisch en welvarend Europa. De rechtsstaat houdt machthebbers in het gareel, beschermt de grondrechten en biedt burgers en bedrijven de zekerheid die ze nodig hebben om te kunnen floreren. Door de rechtsstaat te beschermen, versterken we de democratie, bouwen we vertrouwen in onze instellingen op en werken we aan een eerlijker en veerkrachtiger Europa voor de komende generaties."

Michael McGrath, commissaris voor Democratie, Justitie, Rechtsstaat en Consumentenbescherming - 17/07/2026

"Dit verslag is belangrijk omdat het onze kandidaat-lidstaten laat zien welke gebieden zij beter kunnen aanpakken om ervoor te zorgen dat hun instellingen de democratie kunnen handhaven, de rechten van mensen kunnen beschermen en de wetgeving eerlijk en consequent kunnen toepassen. Vooruitgang op deze gebieden is een kernvereiste voor het EU-lidmaatschap en bepalend voor het tempo van de toetredingsonderhandelingen. Ook helpen deze verbeteringen om investeringen aan te trekken en ondersteunen ze de geleidelijke integratie in de interne markt. Door kandidaten op te nemen in het verslag over de rechtsstaat waarin we ook onze eigen lidstaten bespreken, helpen we de democratie in onze buurlanden te versterken en onze Unie veiliger te maken."

Marta Kos, commissaris voor Uitbreiding - 23/07/2026

Contactpersoon voor de pers:

[Markus LAMMERT](#) (+32 2 29 67533)

[Cristina TORRES CASTILLO](#) (+32 2 29 90679)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Gerelateerde media

[Press conference by Henna Virkkunen, Executive Vice-President of the European Commission, and Michael McGrath, European Commissioner, on the Rule of Law report](#)